

«Viento herido», tradución ao castelán para conquistar lectores para Casares

A edición da ópera prima do escritor, presentada en Ourense, está a venda

MAITE RODRÍGUEZ
OURENSE / LA VOZ

Acadar novos lectores para unha obra que marcou un fito na literatura galega moderna. A ópera prima de Carlos Casares (1941-2002), *Vento ferido* (1967), editase agora en castelán da man da editorial Impedimenta, con tradución de Cristina Sánchez-Andrade. O libro presentouse onte no Liceo de Ourense, un edificio que como salientou o irmán do autor ourensán, Xabier Casares, sería moi do agrado do escritor, que tivo o Liceo como segunda casa durante moitos anos e nel compartiu momentos con escritores como Juan Cruz, Almudena Grandes ou Rosa Regás. Xabier Casares lembrou como el foi un primeiro lector, furtivo, das páxinas que ía mecanografando Carlos de *Vento ferido* na casa familiar de Xinzo. «Cando dixó que ía escribir un libro, púxenme ao loro, vin que se levantaba á mañá, escribía cun bolígrafo nun escritorio, día tras día; polas tardes mecanografaba as follas e metíaas nun caixón», describiu. Un día, el atreveuse a coller as follas e comezar a lelas, xunto cun amigo, no que foi, dixo, «unha aventura excepcional».

Enrique Redel, editor madrileño de Impedimenta xunto coa súa dona, Pilar Adón, definiu *Vento ferido* como un libro fundamental na súa formación como lector. Foi o primeiro libro que leu en galego e aínda lle dá voltas na cabeza á frase inicial «Botárono a sortes e tocoume a min», para incidir en que o que queda de moitos libros non é a bondade, senón o sangue, a emoción, a éxtase sentida ao ler ou as frases que repite o escritor. O dono da editorial Impedimenta remarcou as calidades desta primeira obra de Casares: «A súa concisión maxistral, non lle sobra nin

Arriba, Carlos Casares, en 1974, durante unha das súas estadias en Suecia, lendo un libro nun xardín. Á esquerda, detalle da presentación onte en Ourense da tradución ao castelán do seu libro «Vento ferido», que publicara sete anos antes (en 1967).

unha coma, nin unha sílaba. Está imbuído dunha oralidade viva e apela aos nosos mitos, ás alegorías do que somos». Redel salientou que Casares ten capacidade para manexar «a nostalgia, as palabras que non se din» e definiuno como «un autor radical, punk, valente», pois falaba de cousas sen adornalas. Por iso, afirmou, «*Vento ferido* foi un antes e un despois na literatura galega».

De aí a decisión de traducir o libro ao castelán, para achegar esta obra como *Viento herido* a

lectores de Andalucía, Arxentina ou México. Considera que esta obra podía levar a firma de Cesare Pavese ou Marguerite Duras. A edición é respectuosa e sae cunha boa tirada, defendeu na presentación no Liceo. Redel mencionou tamén a persoa que coñeceron directamente a Casares e que o recordaban cariñosamente e afirmou que ao autor ourensán non lle gustaba que o etiquetaran dentro da Nova Narrativa Galega.

Hakan Casares, fillo do autor e administrador da Fundación Car-

los Casares, agradeceu a edición do libro e destacou a importancia da publicación desta tradución pola oportunidade que supón de chegar a novos lectores. «Con que só un rapaz descubra a Casares, estaría todo pagado», subliñou. Remarcou a universalidade da súa temática a partir das conexións locais, moitas con reminiscencias ourensás.

Na presentación en Ourense non puido estar a tradutora, Cristina Sánchez-Andrade, pois tiña outro compromiso en Madrid, desculpouna o editor.

Salman Rushdie perdeu un ojo e a mobilidade de una mano en el ataque sufrido en agosto

G. N. REDACCIÓN / LA VOZ

El escritor indo-británico Salman Rushdie (Mumbai, 1947) perdió parte de la visión y la movilidad en una de sus manos. Son las secuelas del grave ataque que sufrió el pasado agosto durante un encuentro literario en Chautauqua, en el estado de Nueva York. «Sus heridas han sido profundas. Ha perdido la vista en un ojo, en el que fue apuñalado. Padeció tres heridas graves en el cuello y ha perdido la movilidad en una mano porque los nervios fueron cortados por las cuchilladas», explicó el agente literario de Rushdie, Andrew Wylie, al diario *El País*, al que no quiso revelar el paradero real del novelista pero sí aseguró que sobrevivirá. El mismo representante había dicho tras la agresión que el narrador podía perder su ojo derecho. «Y sufrió otras quince heridas en las zonas de la espalda, el pecho y el torso. Fue un ataque brutal», incidió.

Rushdie es perseguido por los extremistas islámicos y ha vivido bajo amenaza de muerte desde hace cinco décadas, desde que escribió su novela *Los versos satánicos* y la publicó en 1988. Los fundamentalistas consideran el libro una blasfemia por la representación que hace del profeta Mahoma. El entonces líder iraní, el ayatolá Jomeini, emitió una fatua pidiendo su asesinato y hasta ofreció una recompensa de tres millones de dólares por su cabeza.

Dos obras de Egon Schiele recuperadas del expolio nazi salen a subasta

D. CHIAPPE MADRID / COLPISA

Fritz Grünbaum, estrella de cine y cantante de Viena, fue detenido en 1938 por los nazis. Era judío. Y también coleccionista de arte. En el inventario había 449 obras, entre ellas dos acuarelas de Egon Schiele: *Mujer que esconde su rostro* (1912) y *Mujer con delantal negro* (1911). Grünbaum fue encerrado en el campo de Buchenwald y después en Dachau, donde murió asesinado en 1941. Las dos pinturas de Schiele reaparecieron en los 50 al venderse en una puja. Ambas salen ahora a subasta en Christie's, tras un largo proceso judicial que las restituyó a los legítimos herederos.

Vinte anos da morte do autor, 55 da publicación orixinal

A filóloga e profesora Mar Fernández Vázquez, que fixo a tese doutoral sobre as columnas en prensa de Carlos Casares, realizou un amplo e exhaustivo repaso aos fitos biográficos que influíron no autor. Mencionou os docentes que o marcaron na infancia en Ourense e que o encamiñaron cara as primeiras lecturas, como Manuel Luis Acuña, que o animou a continuar escribindo tras gañar un primeiro premio literario porque vía nel a un futuro grande autor, as char-

las con Vicente Risco e a formación clásica e humanística que recibiu no Seminario. Asegurou que Casares dicía que a súa formación fora autodidacta en moitos aspectos, pero marcada polo encontro con persoas que foron moi importantes para el, como Ramón Piñeiro, na súa etapa en Compostela. Como referentes literarios internacionais de Casares, Mar Fernández citou a Mario Camus ou Cesare Pavese.

Sobre a importancia de *Vento ferido*, a estudiosa apuntou que o

editor Francisco Fernández del Riego evitou que un dos contos, *Coma lobos*, fora censurado e foi o responsable de que o número de relatos sexan doce.

A profesora remarcou as efermérides que se cumpren coa edición en castelán de *Viento herido*. Publícase 55 anos despois da obra orixinal en galego, que é de 1967. E expande a figura de Carlos Casares a lectores casteláns no vixésimo aniversario do pasamento do autor, que ocorreu en 2002. Asemade, o libro en caste-

lán sae no mesmo ano no que faleceu Xulio Maside, o autor das catro ilustracións de *Vento ferido* e que se recuperan na edición de Impedimenta, xunto cun retrato de Casares feito en 1993 polo propio Maside. O editor matizou que non pensarán nas efermérides. As ilustracións aportan, dixo Fernández, un sincretismo que conecta con Castelao. Defendeu que clave da obra non é só a violencia, senón a soidade e a defensa dos débiles, temas que sempre apareceron en Casares.